

Hr Madis Timpson
Riigikogu õiguskomisjon
oiguskomisjon@riigikogu.ee

Teie 22.05.2026 nr

Meie 03.06.2026 nr 6-3/26-472-4

**Arvamus täitemenetluse seadustiku
muutmise ja sellega seondult teiste
seaduste muutmise seaduse eelnõule
(eelno 927 SE)**

Lugupeetud komisjoni esimees

Harju Maakohus tänab võimaluse eest avaldada arvamust täitemenetluse seadustiku muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule 927 SE (edaspidi eelnõu).

Eelnõuga tutvumise järgselt laekus arvamusi mitmelt Harju Maakohtu kohtunikult. Tähelepanekud, mida soovime jagada on järgmised:

Eelnõu punkt kolm sätestab, et TMS paragrahvi 26 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„Kui kohtutäitur teeb päringu täitemenetluses vajaliku teabe saamiseks, võib andmesubjekti õigust tutvuda teabega sellise päringu tegemise kohta nõuete täitmise tagamise eesmärgil piirata kuni võlgnikule täitmisteate kättetoimetamiseni. Kui täitemenetlus lõpetatakse enne täitmisteate kättetoimetamist, kehtib piirang kuni täitemenetluse lõpetamiseni.“

Seletuskirjast selgub, et päringud ei kajastu muuhulgas Andmejälgijas.

Kohtunike hinnangul on säte liiga ebamäärane. Seaduse tekstist ei ole võimalik välja lugeda, kuidas piirangu seadmine toimub, milline on piirangu seadmise vorm (kirjalik, suuline, märke tegemine andmekogus), kas täitur peab oma otsustust põhjendama, millised on kaalutluse kriteeriumid ja kuidas toimub isiku teavitamine pärast piirangu aluse äralangemist? Samuti ei ole selge seletuskirjas ega seadusest, kas isikul on õigus sellist otsustust hiljem vaidlustada, kui piirang osutus põhjendamatuks.

Eelnõu punkt 4 sätestab, et TMS paragrahv 42 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
Võlgnikul on õigus nõuda sissenõudjalt enne täitedokumendi tühistamist tasutud täitekulude tagastamist. Täitedokumendiks on sel juhul tühistav kohtulahend või kohtuvälise menetleja lahend ja kohtutäituri otsus kulude kohta.

Eelnõust ega seletuskirjast ei selgu, kuidas see protsess toimuma hakkab. Kohtulahend ei sisalda täitekulusid ega saa olla seetõttu täitedokumendiks pärast kohtulahendi tegemist tasutud täitekulude osas. Kui nõude maksmapanemiseks on vajalik esitada hagi kohtule, siis pole hinnatud, kui palju selliseid nõudeid võiks kohtule tulla.

Eelnõu punkt 19 sätestab, et TMS paragrahvi 217 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui kohus kohustab oma otsuse või määrusega kohtutäiturit kaebust uuesti läbi vaatama ja selle kohta otsust tegema, lahendab kohtutäitur kaebuse kirjalikus menetluses käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tähtaegu järgides. Kaebuse lahendamise tähtaeg algab kohtu otsuse või määruse jõustumisest teadasaamisest arvates.

Kohtulahendid kuuluvad üldiselt täitmisele jõustumisest, mitte ajast, mil kohustatud isik jõustumisest teada sai. Seletuskiri ei selgita, miks on tehtud siinkohal erand. Täitur tegutseb kutsetegevuses ning anda talle eelis teiste tsiviilkäibes osalevate isikute ees on tavapäratu. Erandid sätestatakse üldjuhul nõrgema positsiooniga menetlusosaliste kasuks. Praktikas tähendab see, et kui panna otsuse uus läbivaatamine sõltuma jõustumisest teadasaamisest, siis tähendab see, et täitur saab valida oma kohustuse täitmise aega. Piisab, kui täitur ei käi mõnda aega e-toimikus ja see tähtaeg venib väga pikale.

Muutused kohtutäituri seaduses

Eelnõu sätestab, et KTS paragrahvi 9 täiendatakse lõigetega 6.1 ja 6.2 järgmises sõnastuses:

„(6.1) Kui kohtutäituri ametitoiminguga tekitatud kahju hüvitamise nõudeid ei ole võimalik rahuldada koja vara arvel või seda ei ole võimalik teha täies ulatuses, vastutab tekkinud kahju eest riik. Riigi vastutus tekib juhul, kui kahju hüvitamise nõudeid ei ole võimalik koja vara arvel mõistliku aja jooksul täies ulatuses rahuldada.

(6.2) Kojal ja riigil on tagasinõude õigus hüvitatud kahju ulatuses kohtutäituri või muu kahju eest vastutava isiku vastu. Riik võib tagasinõude esitada ka koja vastu.“

Seadusest ega seletuskirjast ei selgu, kas nõuded kohtutäituri vastu esitatakse maakohtule või halduskohtule.

Mõjude hindamisel ei ole üldse hinnatud seaduse muudatuse mõju kohtutele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kai Härmand
osakonnajuhataja